

PÍSEMNÁ PRÁCE

VZTAH MEZI ÚROKY Z PRODLENÍ A NÁHRADOU ŠKODY

Pro předmět:
Základy mezinárodního obchodu
na Masarykově univerzitě v Brně – Právnické fakulty

Student:

Zbyněk Pilar

zbynek.pilar@quick.cz

Bakalářské kombinované studium

PRÁVO A PODNIKÁNÍ

(učo 108550)

Obsah

- 1 Úvod**
- 1.1 Historie**
- 1.2 20. století**
- 2 Vídeňské úmluvy**
- 2.1 Úroky**
- 2.2 Náhrada škody**
- 3 Vztah mezi úroky z prodlení a náhradou škody**
- 4 Závěr**
- 5 Literatura**

1 Úvod

1.1 Historie

Když pomíneme středověk, dostaneme se do 19 století. Zde se začínají rozvíjet dva proudy, a to:

- **Internacionalisté**
- **Positivisté**

Internacionalisté dávají základ pro tzv. Kolizní normy a podřizují Mezinárodní právo veřejné Mezinárodnímu právu soukromému.

Positivisté oproti tomu tvrdí, že je tolik právních norem, jako je právních řádů a právo se vždy používá tuzemské, s výjimkou, kdy právní norma tuzemská odkazuje na právní normu zahraniční.

1.2 20. století

Úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží byla přijata již v roce 1980 na Diplomatické konferenci ve Vídni, která byla pořádána pod záštitou OSN. Ještě před tím, v roce 1974, byla v New Yorku na Diplomatické konferenci OSN přijata "Úmluva o promlčení při mezinárodní koupi zboží". Obě tyto normy byly u nás ratifikovány a staly se součástí našeho právního řádu.

Přijetí Úmluvy předcházela značně komplikovaná jednání směřující ke sjednocení pravidel uzavírání smluv v mezinárodním obchodě. V tomto smyslu je její význam nesporný, protože mezinárodní obchod zpřehledňuje a celkově usnadňuje. Současně však Úmluva nemůže nemít i své kritiky právě proto, že stírá regionální a národní obchodní tradice a zvyklosti. I mnoho jejích smluvních stran si proto vymínilo různé výjimky a výhrady a stále ještě mnoho států světa k ní nepřistoupilo.

USA odmítla právní úpravu kolizní metodou, oproti Evropě. V USA se spíše zaběhl systém Pragmatičnosti a ovlivnili tak vývoj Mezinárodního obchodu. Využívá se spíše systém flexibilní s větší úlohou soudů. Tohle však nevyhovuje střeoevropským zemím, kdy se soudce více či méně spoléhá na právní úpravu zákonů a smluv. Tímto vývojem se ale nezastavil používání Kolizních metod.

2 Vídeňské úmluvy

Úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží byla přijata již v roce 1980 na Diplomatické konferenci ve Vídni, která byla pořádána pod záštitou OSN. Ještě před tím, v roce 1974, byla v New Yorku na Diplomatické konferenci OSN přijata "Úmluva o promlčení při mezinárodní koupi zboží". Obě tyto normy byly u nás ratifikovány a staly se součástí našeho právního řádu.

Úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží která u nás vyšla v zákoně 160/1991 Sb. je základním pramenem pro Mezinárodní obchod. Nás bude hlavně zajímat KAPITOLA V , ODDÍL II, Články 74-77 a ODDÍL III Článek 78

2.1 Úroky

V Článku 78 se přímo uvádí: „Jestliže strana se opozdí s placením kupní ceny nebo jiné peněžité částky, má druhá strana nárok na úroky z prodlení, aniž by byly dotčeny jakékoli nároky na náhradu škody podle článku 74.“ Tzn., že úroky z prodlení je strana povinna splatit pokud došli ke škodě, nebo nikoli. Náhrady za škodu se tedy budou řešit nezávisle na tom, jestli ke škodě došli, či nikoli.

Tohle je velmi jasná a čistá formulace, co ovšem chybí je definice velikosti úroků. Pokud strany neměli ve smlouvě, praxi nebo zvyklostmi specifikovanou velikost úroků z prodlení, je velmi obtížné najít řešení.

Úmluva hovoří v Článku 7 odstavci 2: „Otázky spadající do předmětu úpravy této úmluvy, které v ní nejsou výslovně řešeny, se řeší podle obecných zásad, na nichž úmluva spočívá, nebo jestliže takové zásady chybějí, podle ustanovení právního řádu rozhodného podle ustanovení mezinárodního práva soukromého.“

I tenhle text však dělá problémy, protože je několik možných výkladů. Např:

- Podle obligačního statutu smlouvy
- Právní řád místa sídla věřitele
- Právní řád místa sídla dlužníka
- Právní řád místa placení kupní ceny

a další.

Pokud se strany nedohodnou, znovu nastupují Soudy. Takže nejlepším řešením je už zmiňované specifikování ve smlouvě.

2.2 Náhrada škody

Na náhradu škody má právo každý kdo prokáže že:

- Druhá strana porušila svoji povinnost stanovenou smlouvou či Úmluvu
- Straně vznikla škoda
- Mezi porušením povinnosti a škodou existuje příčinná souvislost

Dle Úmluvy náhrada škody při porušení smlouvy zahrnuje částku odpovídající ztrátě, včetně ušlého zisku. Na druhou stranu, náhrada škody nesmí přesáhnout částku odpovídající ztrátě, včetně ušlého zisku. Takže máme vcelku přesně definovanou velikost škody, ale podle mě je tam až moc relativních částí. Navíc v Článku 74 je přímo řečeno: „kterou strana porušující smlouvu předvíдалa nebo měla předvídat“. Tyto skutečnosti jsou vázány na okamžik vzniku smlouvy.

Úmluva definuje a kombinuje dva přístupy předvídatelnosti:

- Subjektivní: „Náhrada škody při porušení smlouvy jednou stranou zahrnuje částku odpovídající ztrátě, včetně ušlého zisku, kterou utrpěla druhá strana v důsledku porušení smlouvy.“
- Objektivní: „Náhrada škody nesmí přesáhnout ztrátu a ušlý zisk, kterou strana porušující smlouvu předvíдалa nebo měla předvídat v době uzavření smlouvy s přihlédnutím ke skutečnostem, o nichž věděla nebo měla vědět, jako možný důsledek porušení smlouvy.“

Náhrada se musí poskytovat pouze v penězích, ledaže by se obě strany dohodly na tzv. náhradním obchodě, ale i tady může poškozená strana požadovat po prodávajícím úhradu rozdílu mezi kupní cenou ve smlouvě a kupní cenou za náhradní obchod.

Dle Článku 77 Vídeňské Úmluvy: „musí strana poškozená učinit okolnostem případu přiměřená opatření ke zmenšení ztráty“. Tzn. pokud strana nebude činit takové kroky, aby škoda byla co nejmenší, pokud tak strana neučiní, může se druhá strana domáhat o snížení výše rozsahu.

Podle čl. 38 Úmluvy kupující musí prohlédnout zboží nebo zařídít jeho prohlídku v době podle okolností co nejkratší. Pokud tak neučiní, nemůže logicky oznámit prodávajícímu povahu případných vad zboží. Jestliže tak však neučiní, zanikají kupujícímu podle čl. 39 práva z vad zboží. Nemůže tedy dodatečně požadovat ani slevu z ceny, dodání náhradního zboží, či například náhradu škody.

Ve většině případů lze proto očekávat, že kupující vyzve prodávajícího, aby vady v přiměřené době odstranil podle článku 46 odstavce 3. Pokud tak prodávající po dohodě s kupujícím a na své náklady učiní, může kupující uplatňovat pouze náhradu škody. Náhrada škody však nesmí přesáhnout

ztrátu a ušlý zisk kupujícího, kterou prodávající předvídal nebo měl předvídat jak je stanoveno v Článku 74.

3 Vztah mezi úroky z prodlení a náhradou škody

- Úroky nejsou nikterak závislé na náhradu škody, mohou existovat po boku náhrady škody, ale i bez nich
- K náhradě škody se ve většině případů přidává i úrok z prodlení, protože nejčastějším případem náhrady škody zřejmě bude nezaplacení, nebo opožděná platba.

4 Závěr

Závěrem jen mohu doporučit všem stranám jen jednu podstatnou věc. Pokud obchodujete s zahraničními partnery, vždy si do smlouvy zadejte stať s úroky z prodlení a náhradou škody. Pokud toto neučiníte, zadejte aspoň konkrétní právo, podle kterého se má v případě kolize postupovat, např.: Obchodní zákoník.

5 Literatura

- M. Pauknerová, A. Kanda, Kupní smlouva v mezinárodním obchodním styku (Úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží), Linde Praha a.s. 1999, in Právník 2/2000, s. 211-213
- <http://www.exportdo.cz>
- <http://www.businessinfo.cz>